

**ДОКЛАД С РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНА
МЕЖДИННА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014-2020 Г.
НА ОБЩИНА ГЪРМЕН ЗА ПЕРИОДА 01.01.2014 -
31.12.2016 Г.**

Септември 2017 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	3
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ.....	4
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ.....	4
I. УВОД.....	5
1. Нормативно основание за извършване на междинната оценка.....	5
2. Методика и организация на междинната оценка.....	6
II. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО.....	9
1. Резултати от изпълнението на Приоритет 1. Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда...	10
2. Резултати от изпълнението на Приоритет 2: Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство.....	13
3. Резултати от изпълнението на Приоритет 3. Повишаване жизнения стандарт на населението и развитие на местната икономика.	15
4. Резултати от изпълнението на Приоритет 4. Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал.	15
5. Резултати от изпълнението на Приоритет 5: Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите.	17
III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛИ.....	18
IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ.....	25
1. Финансова ефективност и ефикасност.....	26
2. Ефективност и ефикасност по отношение на планираната Програма за реализация в ОПР 29	
3. Управление, мониторинг и наблюдение на Общинския план за развитие	30
4. Проблеми, възникнали при прилагане на ОПР 2014-2020.....	32
5. Предприети мерки за осигуряване на информация, публичност и партньорство на ОПР на община Гърмен.....	32
6. Съответствие на ОПР 2014-2020 със секторни политики, планове и програми на територията на община Гърмен	34
7. Резултати от извършени оценки за периода 2014-2016 г.....	37
V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СЪОТВЕТНИЯ ДОКУМЕНТ	38

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АСП	Агенция за социално подпомагане
ДБ/ЦБ	Държавен/централен бюджет
ДИ	Други източници (дарения, съфинансиране, фондове на други финансови инструменти)
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕС	Европейски съюз
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните фондове на ЕС
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ИСООПШИИ	Интегрирана схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализиране на дейности, целящи внедряване в практиката на Общите основни принципи на политика за интеграция на имигранти в ЕС
МОН	Министерство на образованието и науката
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МСП	Малки и средни предприятия
МФ	Министерство на финансите
НДЕФ	Национален доверителен екофонд
НПЕЕМЖС	Национална програма за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради
ОБ	Общински бюджет
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г.
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 г./2014-2020 г.
ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г./ „Региони в растеж“ 2014-2020 г.
ОПРКБИ	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г.
ОПРСР	Оперативна програма „Развитие на сектор рибарство“ 2007-2013 г.
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г./2014-2020
ОПТ	Оперативна програма „Транспорт“ 2007-2013 г.
ОПТП	Оперативна програма „Техническа помощ“ 2007-2013
ОР	Основен ремонт
ПИП РУРР	Публично-инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г./2014-2020 г.
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПЧП	Публично-частно партньорство
ФЕС	Фондове на Европейския съюз (ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕЗФРСР, ЕФМДР)
ЦБ	Централен бюджет
ЧФФ	Частни фондове, фирми

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ

Таблица 1. Методика за качествена оценка на количествени показатели.....	10
Таблица 2. Изпълнение на Приоритет 1.....	10
Таблица 3. Изпълнение на Приоритет 2.....	13
Таблица 4. Изпълнение на Приоритет 4.....	15
Таблица 5. Изпълнение на Приоритет 5.....	17
Таблица 6. Матрица на индикаторите за резултат и въздействие на Общинския план за развитие на община Гърмен през периода 2014-2020 г.....	19
Таблица 7. Ефективност на приоритетите в изпълнение на ОПР на община Гърмен за периода 2014-2020 г.....	26

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ

Фигура 1. Финансово изпълнение на приоритети от ОПР 2014-2020 г. до 2016 г.....	27
Фигура 2. Основни източници на финансиране на ОПР 2014-2020 за 2016 г.....	28

I. УВОД

Настоящият доклад представя резултатите от междинната оценка на Общинския план за развитие (ОПР) на община Гърмен 2014-2020 г. за периода 2014-2016 г. Изготвен е от „Фондация за прозрачни регламенти“ (Изпълнител) в съответствие с нормативните разпоредби, регулиращи провеждането на регионална политика в Република България и изискванията междинната оценка да се разработва от независима организация на Органа на изпълнение на ОПР на община Гърмен – Общинска администрация Гърмен.

1. Нормативно основание за извършване на междинната оценка

Общинският план за развитие на община Гърмен за периода 2014-2020 г. е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за период от седем години.

В Закона за регионалното развитие, чл.33, ал.1 се регламентира извършването на междинна оценка към средата на периода на действие на документа. Съгласно чл.33, ал.2 от същия нормативен акт междинната оценка включва:

1. оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
2. оценка на степента на постигане на съответните цели;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки за изпълнението на съответния документ.

Настоящият междинен доклад представя резултатите от независима междинна оценка за изпълнението на Общинския план за развитие (ОПР) на община Гърмен 2014-2020 г., изготвена в изпълнение на нормативните изисквания на Закона за регионалното развитие (ЗРР), Правилника за прилагане Закона за регионалното развитие (ППЗРР) и с препоръчаната от МРРБ Методика за изготвяне на междинна оценка на областна стратегия за развитие.

Наблюдението и оценката на изпълнението на ОПР се извършват за постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на регионалното развитие. От своя страна, резултатите от наблюдението и оценката на изпълнението на Общинския план за развитие и на регионалните планове за развитие служат като основа за наблюдението и оценката на Областната стратегия за развитие, Регионалния план за развитие и съответно на Националната стратегия за регионално развитие (чл. 31, ал. 1 във връзка с чл. 9 от ЗРР).

Основната цел на настоящата оценка на ОПР на община Гърмен е да подпомогне цялостния процес по управление на ОПР и предостави препоръки за необходимостта от промяна на плановия документ, а също и да осигури информационен ресурс за повишаване ефективността и подобряване на координацията при неговата реализация.

Основните критерии, които са използвани при междинната оценка, са критериите за приложимост, обосновааност, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

2. Методика и организация на междинната оценка

Изготвянето на оценката премина през следните **последователни фази**:

1. Идентифициране на проблемната ситуация. Тук Изпълнителят избира методика от оценителни въпроси, по които да извърши оценката. На нейна база са идентифицирани информационните празноти, които следва да се запълнят, като се събере информация и се подложи на анализ. Крайният продукт – докладът с оценката ще съдейства при разработването на политиката за местно и регионално развитие, формулирането на определени коригиращи решения, планирането на последващи действия и др.;

2. Анализ на заинтересованите страни. Чрез идентифициране на оценителните въпроси се установи липсващото познание и се премина към втората фаза на оценката – анализ на заинтересованите лица, организации и институции.

3. Събиране на данни. Тук се включва събирането на първична и вторична информация чрез различни методи. След като бяха идентифицирани проблемните области, екипът, изготвил Междинната оценка, подготви въпросници до ангажираните институции за набиране на входяща информация за изготвянето ѝ. По този начин се набави необходимата статистическа, фактологическа и финансова информация за оценките на общото въздействие, степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите и ефективността и ефикасността на използваните ресурси.

През тази фаза бяха **проучени** основно следните общински, регионални, областни, национални и европейски **документи**:

- Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012–2022 г.), регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014–2020 г.), областни стратегии за развитие (2014–2020 г.), общински планове за развитие (2014–2020 г.); 2011 г. МРРБ;
- Методика за изготвяне на междинна оценка на областна стратегия за развитие, 2009 г. МРРБ;

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г.

- Методически указания на Министерство на регионалното развитие и благоустройство за актуализация на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 г.;
- Стратегия „Европа 2020” на ЕС;
- Териториален дневен ред на ЕС 2020;
- Регламентите на ЕС за инструментите и правилата за финансиране на политиката за сближаване през периода 2014–2020 г.;
- Стратегическа рамка на Европейската комисия за периода 2014–2020 г.;
- Национална програма за развитие: България 2020;
- Национална концепция за пространствено развитие 2012–2025 г.;
- Оперативните програми за периода 2014–2020 г.;
- Националната стратегия за регионално развитие на България за периода 2012–2022 г.;
- Регионален план за развитие на Югозападен район за периода 2014–2020 г.;
- Областна стратегия за развитие на област Благоевград за периода 2014–2020 г.;
- Общински план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г.;
- Планове, програми и стратегии на община Гърмен с хоризонт до 2020 г.;
- Справки, годишни доклади и отчети на Община Гърмен.

Други използвани **източници на информация** са както следва:

- ИСУН и ИСУН 2020 – Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България;
- Официални данни и статистическа информация от НСИ, ДБТ, ОДЗ, РИОСВ и други;
- Информация предоставена от дирекциите и отделите на Общинска администрация – Гърмен;
- Относимите и приложими нормативни и поднормативни актове;
- Интернет сайтове и портали: Община Гърмен, НСИ, АЗ, ОПОС, ОПАК, ОПРР, ОПРЧР, ОПРКБИ, ОПИК, ПРСР, ОПРСР и други.

4. Анализ и интерпретация на информацията. През тази фаза бе извършено обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Изготвена беше междинна оценка на ОПР, резултатите от която са описани в настоящия документ. За отговор на възникналите въпроси се потърси съдействието на Общинска администрация –

Гърмен. Направените допълнения, коментари и забележки от страна на администрацията са взети под внимание и са включени в Междинната оценка.

5. Вграждане на резултатите в политиката за местно и регионално развитие.

Тук се включват дейностите по представяне на конкретни изводи и препоръки.

При изготвянето на оценката са използвани следните **подходи и методи**: **системен подход; аналитичен подход; логически подход; сравнителен подход; проучване; анализ и синтез; графичен метод.**

При изготвянето на междинната оценка на Общинския план за развитие на община Гърмен са приложени следните основни принципи:

- **Адекватност** – оценката изследва съответствието на постигнатите резултати с планираните нужди и очакванията на етап планиране;
- **Релевантност** - като принцип покрива анализ на целите и тяхната адекватност на социално–икономическия контекст през оценявания период;
- **Ефикасност** – анализирана е връзката между използваните ресурси и постигнатите резултати и ефекти с постигнатите резултати по съответните приоритети, цели и мерки;
- **Ефективност** – анализът се концентрира върху оценка на приноса на приоритетните направления и цели за удовлетворяване на идентифицираните проблеми, очаквания и нужди;
- **Устойчивост на резултатите** – направена е преценка до каква степен може да се очаква, че постигнатите резултати и ефекти ще запазят своята устойчивост и ще имат дълготраен ефект върху жителите на общината.

Изпълнителят е извършил оценката на база на надеждни статистически, фактологически и финансови данни от официалните източници на информация и от собствено проучване.

В структурно отношение оценката следва залегналата последователност в ЗРР и ОПР.

II. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

В тази част на доклада са обобщени резултатите от изпълнението на приоритетите, предвидени в Общинския план за развитие на община Гърмен през периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2016 г. Следвана е структурата на ОПР, като резултатите за изпълнението на конкретните проекти и дейности са въз основа на информацията, предоставена от дирекциите и отделите в Община Гърмен, външни институции и организации.

Поставената **ВИЗИЯ** за развитие в Общинския план за развитие на община Гърмен е:

Община Гърмен - привлекателна туристическа дестинация с опазена природна среда, предпочитано място за живеене, професионална реализация и бизнес

Общата цел за развитие в периода 2014–2020 г. е използване на местни конкурентни предимства за развитие на туризъм, повишаване на заетост и потенциал на човешкия ресурс, за живот с повишен стандарт в привлекателна околна среда.

Формулирани са и четири **стратегически цели**:

Стратегическа цел 1: Опазване на околната среда и подобряване на инфраструктурата и свързаността на териториите.

Стратегическа цел 2: Открояване на конкурентни предимства на местния потенциал и стимулиране на местната икономика.

Стратегическа цел 3: Развитие на човешките ресурси и повишаване равнището на заетост.

Стратегическа цел 4: Ефективно управление с широко участие на местната общност.

Общинският план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г. съдържа следните пет **приоритета**:

Приоритет 1: Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда.

Приоритет 2: Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство.

Приоритет 3: Повишаване жизнения стандарт на населението и развитие на местната икономика.

Приоритет 4: Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал.

Приоритет 5: Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите.

Общинският план за развитие 2014-2020 г. е стратегическо надграждане на ОПР 2007-2013 г. На база изпълнението на ОПР в предходния период, както и на прогнозите в средносрочен план, може да се оцени, че планираните приоритети са значими и към настоящия момент.

Оценителят е приложил в работата си следната методика за качествена оценка на количествено измеримите показатели:

Таблица 1. Методика за качествена оценка на количествени показатели

Процентно съотношение изпълнение (в %)	Качествена оценка на изпълнението
0 (неизпълнение) - 15	слабо изпълнение
от 16 до 40	умерено изпълнение
от 41 до 60	добро изпълнение
от 61 до 80	много добро изпълнение
над 80	отлично изпълнение

Източник: Оценителска методика

1. Резултати от изпълнението на Приоритет 1. Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда.

В изпълнение на този приоритет са реализирани значими дейности и проекти за подобряване на инфраструктурата. Представени са по-долу в табличен вид.

Таблица 2. Изпълнение на Приоритет 1

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение			СТАТУС	Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16		
Общо Приоритет 1: Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда								5 094
1	Проект "Реконструкция на общински пътища и улици на територията на Община Гърмен"	ПИП РУРР	Община Гърмен	X			Изпълнен	1 694
2	Рехабилитация/ реконструкция на общинска пътна мрежа	Централен бюджет	Община Гърмен	X	X	X	Изпълнен	647
3	Рехабилитация/ реконструкция на улична мрежа	Централен бюджет	Община Гърмен	X	X	X	Изпълнен	207
4	Проект "Допълнително водоснабдяване на с. Рибново, с подобект Напорен водоем V=2x400 м ³ , водни камери, суха камера и входна кабина"	ПИП РУРР	Община Гърмен	X			Изпълнен	647

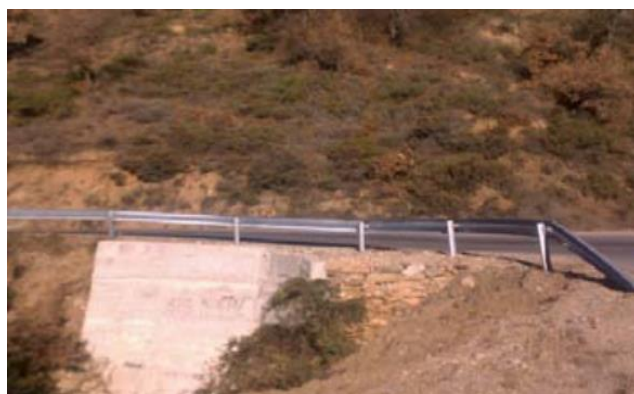
Междинна оценка на Общински план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г.

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение			СТАТУС	Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16		
5	Проект "Външен водопровод и напорен водоем V=250 м³ за с. Долно Дряново"	ПИП РУРР	Община Гърмен	X			Изпълнен	647
6	Рехабилитация/ реконструкция на водопроводна и канализационна мрежа	Общински бюджет	Община Гърмен	X	X	X	Изпълнен	382
7	Поддържане на зелени площи	Общински бюджет	Община Гърмен	X	X	X	Изпълнен	95
8	Проекти 6 бр. за подобряване на паркова среда и зелена система: „Възстановяване на зона за отдих и игри в с. Марчево, община Гърмен, област Благоевград”; Кметство с. Марчево; „Създаване на зелени градинки с места за отдих в с. Дебрен, община Гърмен, област Благоевград” Община Гърмен; „Създаване на зона за отдих в село Дъбница, общ. Гърмен, област Благоевград” Кметство село Дъбница; „ЦДГ „Брезичка“ по-близо до природата” село Гърмен; „Създаване на градинка за отдих и детска площадка за спорт и игра в с. Огняново, община Гърмен, област Благоевград” Кметство с. Огняново; "Изграждане на зелена градинка с място за отдих и игри в с. Балдево, община Гърмен".	ПУДООС	Община Гърмен	X	X	X	Изпълнен	55
9	Проект "Устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на социалната инфраструктура в трансграничния регион Гърмен - Босилово"	ТГС България - Македония	Община Гърмен	X			Изпълнен	328
10	Проект "Повишаване на енергийната ефективност в ОУ "Христо Ботев" с. Дъбница, ОДЗ "Детелина", с. Огняново, община Гърмен"	НДЕФ	Община Гърмен		X	X	Изпълнен	392

Източник: ИСУН (<http://umispublic.government.bg/>), ИСУН 2020 (<http://2020.eufunds.bg/>)

Общото финансово изпълнение на приоритета в относителен дял от планираното до 2016 г. е **5%**. Това означава, че при същия темп на изпълнение до 2020 г. ще се достигнат **11%**. По тази причина изпълнението на приоритета може да се окаже като слабо и под очакванията. Общият бюджет на изпълнението на приоритета е равен на **26%** от изпълнението на целия Общински план за развитие.

С целеви средства от Министерство на регионалното развитие и средства от централния бюджет са извършени ремонтни дейности по общински пътища и улична мрежа в община Гърмен.

Ремонт на общинските пътища „Огняново - Рибново” и „Гърмен - Ковачевица”

Източник на снимките: Вестник на община Гърмен бр. 23

По проект **„Устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на социалната инфраструктура в трансграничния регион Гърмен – Босилово“** са изградени модерни трансгранични центрове за развитие на творчеството; проектът е насочен към децата и младите хора в Община Гърмен и Община Босилово.

През 2016 година Община Гърмен успешно приключи **проект „Повишаване на енергийната ефективност в ОУ „Христо Ботев” с. Дъбница и ОДЗ „Детелина” с. Огняново, община Гърмен”**, финансиран от Националния Доверителен Екофонд (НДЕФ).

Обновеното Основно училище „Христо Ботев“ в село Дъбница, община Гърмен

Източник на снимката: http://ecofund-bg.org/wp-content/uploads/2017/06/NTEF-Godishen-Otchet-za-2016_BG_web.pdf

2. Резултати от изпълнението на Приоритет 2: Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство.

В изпълнение на тази цел са реализирани дейности и проекти, представени по-долу в табличен вид.

Таблица 3. Изпълнение на Приоритет 2

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение			СТАТУС	Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16		
Общо Приоритет 2. Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство								13 035
1	Проект „Културният туризъм – мост между населението в трансграничния регион между Гърмен и Босилово”	ТГС България - Македония	Община Гърмен, Община Босилово	X	X		Изпълнен	159
2	Проект "Развитие на туризма в трансграничния регион Босилово - Гърмен, чрез запазване на местните културни традиции"	ИНТЕРРЕГ- ИПП ТГС България - Македония	Община Гърмен			X	Текущ	357
3	Проекти по мярка 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия" - 1 бр. проект	ПРСР	Бизнес организации	X	X		Изпълнен	347
4	Проекти по мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти“ - 1 бр. проект	ПРСР	Бизнес организации	X	X		Изпълнен	357
5	Проекти по мярка 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности“ - създаване на къщи за гости - 9 бр. проекти	ПРСР	Бизнес организации	X	X		Изпълнен	3 858
6	Проекти по подмярка 4.1. "Инвестиции в земеделски стопанства" - 4 бр. подкрепени предприятия	ПРСР	Бизнес организации			X	Текущ	4 652
7	Проекти по подмярка 4.2. "Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти" - 1 бр. подкрепено предприятие	ПРСР	Бизнес организации			X	Текущ	2 254
8	Проекти по подмярка 6.1. "Стартова помощ за млади земеделски стопани" - 9 бр. подкрепени предприятия	ПРСР	Бизнес организации			X	Текущ	441
9	Проекти по подмярка 6.3. "Стартова помощ за	ПРСР	Бизнес организации			X	Текущ	609

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г.

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение			СТАТУС	Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16		
	развитие на малки стопанства" - 21 бр. подкрепени предприятия							

Източник: ИСУН (<http://umispublic.government.bg/>), ИСУН 2020 (<http://2020.eufunds.bg/>), Справка Проекти на ПРСР (<http://dfz.bg/bg/programa-za-razvitie-na-selskite-raioni/-2007---2013/> и <http://dfz.bg/bg/prsr-2014-2020/prsr--2014-2020-pulic/>), Справка с други проекти на Община Гърмен, Бюджет на Община Гърмен: капиталови разходи за 2014, 2015 и 2016 г.

Общото финансово изпълнение на приоритета в относителен дял от планираното до 2016 г. е **65%**. Това означава, че при същия темп на изпълнение до 2020 г. ще се достигнат **151%**. По тази причина изпълнението на целта може да се окаже като отлично, над очакванията. Общият бюджет на изпълнението на приоритета е равен на **65%** от изпълнението на целия Общински план за развитие.

По проект „Културният туризъм – мост между населението в трансграничния регион между Гърмен и Босилово“ са изградени модерни трансгранични центрове за провеждане на срещи и семинари за младите хора в Община Гърмен и Община Босилово.

По проект „Развитие на туризма в трансграничния регион Босилово - Гърмен, чрез запазване на местните културни традиции“ е повишен туристическия потенциал в трансграничния регион, чрез благоустрояване на читалищата в с. Рибново (Община Гърмен) и с. Секирник (Община Босилово) и опазването на местните културни традиции.

Значителен брой са реализираните проекти за къщи за гости с оглед на потенциала на общината за развитие на туризъм.

Източник: Държавен фонд Земеделие <http://www.dfz.bg/bg/presentar/gallery-1/photos-2/>

По отношение на селското стопанство се реализират също значителен брой проекти, като тези с по-голяма стойност на инвестицията, финансирани по подмерки 4.1. или 4.2. са:

- „Изграждане на конструкция и покриване с мрежа против градушка на лозя - десертни и земеделска техника“;
- „Пчеларска къща за съхранение на пчелни продукти в УПИ 1 - 657, кв.5 по плана на с. Рибново, община Гърмен и закупуване на оборудване и обзавеждане“;

- „Изграждане на кравеферма, закупуване на технологично оборудване и земеделска техника“;
- „Закупуване на техника за нуждите на кравеферма, находяща се в с. Марчево, общ. Гърмен, обл. Благоевград“;
- „Изграждане на мандра в землището на с. Марчево, общ. Гърмен“;
- „Построяване на работилница за мебели в с. Дебрен, общ. Гърмен“;
- „Стартиране на цех за производство на пелети в с. Гърмен, общ. Гърмен, обл. Благоевград“.

3. Резултати от изпълнението на Приоритет 3. Повишаване жизнения стандарт на населението и развитие на местната икономика.

В изпълнение на този приоритет не са реализирани дейности и проекти, въпреки че той предлага широка гама от възможности за постигането на 3 специфични цели: Доразвиване на традиционни отрасли и въвеждане на алтернативни; Подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и среден бизнес и Насърчаване на сътрудничеството между производителите. Местните предприятия извън тези от сектора на селското и горско стопанство е необходимо да бъдат по-активни в търсенето на финансиране на дейности от Европейския съюз. Следва да се отбележи, че през 2016 г. е пропусната една добра възможност от местния бизнес за изпълнение на проекти по процедура „Подобряване на производствения капацитет на МСП“ по ОПИК. През 2017 г. пък се договарят и изпълняват проектите по ОПИК, които касаят иновации.

4. Резултати от изпълнението на Приоритет 4. Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал.

В изпълнение на този приоритет са реализирани дейности и проекти, насочени към подобряване на социалната среда на общината.

Таблица 4. Изпълнение на Приоритет 4

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение			СТАТУС	Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16		
Общо Приоритет 4. Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал								1 432
1	Проект "Нови възможности за работа и професионално развитие	ОПРЧР	Бизнес организации			X	Текущ	368

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г.

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение			СТАТУС	Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16		
	в "СИНА-83" ЕООД							
2	Проект "Обучения и заетост на младите хора"	ОПРЧР	Община Гърмен			X	Текущ	65
3	Проект "Училище за традиции, знание и единство"	ОПРЧР	СОУ "Св.Св.Кирил и Методий"	X			Изпълнен	16
4	Проект "Нови възможности за грижа"	ОПРЧР	АСП и Община Гърмен		X		Изпълнен	178
5	Проект "Подкрепа за достоен живот"	ОПРЧР	АСП и Община Гърмен	X	X		Изпълнен	154
6	Проект "Създаване на общински център за почасово предоставяне на социални услуги за хора в неравностойно положение"	ОПРЧР	Община Гърмен		X	X	Текущ	500
7	Проект "Осигуряване на топъл обяд в община Гърмен"	ФЕПНЛ "Храни"	Община Гърмен			X	Текущ	151

Източник: ИСУН (<http://umispublic.government.bg/>), ИСУН 2020 (<http://2020.eufunds.bg/>), Справка Проекти на ПРСР (<http://dfz.bg/bg/programa-za-razvitiie-na-selskite-raioni/-2007---2013/> и <http://dfz.bg/bg/prsr-2014-2020/prsr--2014-2020-pulic/>), Справка с други проекти на Община Гърмен, Бюджет на Община Гърмен: капиталови разходи за 2014, 2015 и 2016 г.

Общото финансово изпълнение на приоритета в относителен дял от планираното до 2016 г. е **42%**. Това означава, че при същия темп на изпълнение до 2020 г. ще се достигнат **99%**. По тази причина изпълнението на целта може да се окаже като отлично. Общият бюджет на изпълнението на приоритета е равно на **7%** от изпълнението на целия Общински план за развитие.

По проект „Създаване на общински център за почасово предоставяне на социални услуги за хора в неравностойно положение“ са подобрени качеството на живот и достъпа до услуги за социално включване в отговор на потребностите, включително здравни, на хора/деца с увреждания и хора над 65 години в невъзможност за самообслужване за преодоляване на последиците от социалното изключване и бедността на територията на община Гърмен, чрез създаване и предоставяне на интегрирани социални и здравни услуги, осигуряващи им достоен живот в семейна среда.

По проект “Осигуряване на топъл обяд“ се цели намаляване на броя на живеещите в бедност лица, чрез подпомагането им с храни, с оглед преодоляване на основно материално лишение.

5. Резултати от изпълнението на Приоритет 5: Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите.

В изпълнение на този приоритет са реализирани редица проекти с осезаемо въздействие. Представени са в табличен вид по-долу.

Таблица 5. Изпълнение на Приоритет 5

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение			СТАТУС	Бюджет (в хил. лв.)
				14	15	16		
Общо Приоритет 5: Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите								350
1	Проект "Прогрес чрез обучения на служителите на община Гърмен"	ОПАК	Община Гърмен	X	X		Изпълнен	80
2	Проект "Създаване на център за информация, адаптация и интеграция на граждани на трети държави на територията на община Гърмен чрез обучение – изграждане на професионална и ефикасна администрация в община Гърмен"	ИСООПНИИ	Община Гърмен	X			Изпълнен	217
3	Проект "Компетентни и мотивирани служители на община Гърмен"	ОПАК	Община Гърмен	X			Изпълнен	53

Източник: ИСУН (<http://umispublic.government.bg/>), ИСУН 2020 (<http://2020.eufunds.bg/>), Справка Проекти на ПРСР (<http://dfz.bg/bg/programa-za-razvitie-na-selskite-raioni/-2007---2013/> и <http://dfz.bg/bg/prsr-2014-2020/prsr--2014-2020-pulic/>), Справка с други проекти на Община Гърмен, Бюджет на Община Гърмен: капиталови разходи за 2014, 2015 и 2016 г.

Общото финансово изпълнение на приоритета в относителен дял от планираното до 2016 г. е **55%**. Това означава, че при същия темп на изпълнение до 2020 г. ще се достигнат **129%**. По тази причина изпълнението на целта може да се окаже като отлично, над очакванията. Общият бюджет на изпълнението на приоритета от изпълнението на целия Общински план за развитие е равно на **2%**.

По проектите са постигнати следните резултати: Повишаване на личната компетентност на служителите на общината и подобряване на координацията и взаимодействието между служителите.

Изпълнени са и два проекта, които пряко са повлияли върху подобряване на административния капацитет: *Проект „Оптимизиране на административната структура на общините Симитли, Гърмен, Хаджидимово и Кочериново“* и *Проект*

„Подобряване работата на администрацията при провеждане и прилагане на политики за местно и регионално развитие в област Благоевград”.

Изпълнен е и проект по под-мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. на Сдружение с нестопанска цел **Местна инициативна група (МИГ) - Гоце Делчев**, по който е разработена **Стратегия за Водено от общностите местно развитие (ВОМР) за територията Гоце Делчев - Гърмен - Хаджидимово с период на реализация до 2020 г.** На базата на широк кръг проведени срещи и обсъждания с над 600 заинтересованите страни от общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово и на основата на всеобхватно проучване на територията, проведени в периода м. февруари - м. май 2016 г., е разработен проект на Стратегия за ВОМР. която включва мерки от следните програми:

- Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.;
- Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.;
- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.

Стратегията е одобрена от Министерство на земеделието и храните, а потенциалните бенефициенти са физически и юридически лица от общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово, които могат да кандидатстват с проектни предложения по мерките на Стратегията до 2020 г.

III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛИ

Оценката на степента на постигане на целите и устойчивостта на резултатите е извършена на база на приетата стратегическа рамка и следва изпълнението по цели и приоритети на ОПР на община Гърмен 2014-2020 г. и индикаторите за наблюдение към нея.

Извършена е оценка на база на индикаторите по проекти, посочени в ОПР 2014-2020 г. Следва да се посочи, че в ОПР има заложен **целеви стойности, поради което бе възможно да се отчете изпълнението на индикаторите до 31.12.2016 г. спрямо целевата стойност за 2020 г.**

Таблица 6. Матрица на индикаторите за резултат и въздействие на Общинския план за развитие на община Гърмен през периода 2014-2020 г.

Приоритет, мярка	Постигната междинна стойност на индикатора до 31.12.2016 г	Целеви индикатор за 2020 г.
Мярка 1.1.1. Изграждане на подходяща транспортна и пътна инфраструктура (вкл. до туристическите обекти)	12 асфалтирани улици; 2 рехабилитирани главни улици; 600 м. бетонирани улици; 3 ремонтирани улици с настилка от бетон или калдъръм – 3 000 м. Ремонтирани улици с обща дължина - 7 310 м. Изградени нови улици – 100 м. Изградени 8 км. тротоари.	10 асфалтирани улици; 2 рехабилитирани главни улици; 600 м. бетонирани улици; 3 ремонтирани улици с настилка от бетон или калдъръм – 3 000 м. Ремонтирани улици с обща дължина - 7 000м. Изградени нови улици – 100 м. Изградени 13 км. тротоари.
Мярка 1.1.2. Развитие на ефективна енергийна и съобщителна инфраструктура	- Изградени 0 нови трафопоста; 0 изцяло електрифицирано село; 0 км. разширена ел. мрежа в 5 села; Подобрено състояние на една енергийна мрежа; Преместени 0 бр. ел. стълбове от улични платна; Изградена 0 безжична интернет мрежа.	Изградени 3 нови трафопоста; 1 изцяло електрифицирано село; 5 км. разширена ел. мрежа в 5 села; Подобрено състояние на една енергийна мрежа; Преместени 10 бр. ел. стълбове от улични платна; Изградена 1 безжична интернет мрежа.
Мярка 1.1.3. Реконструкция и изграждане на ВиК инфраструктура	0 новоизградени резервоара; Изграден 0 км. нов водопровод; Разширена съществуваща водопроводна мрежа с 0 км.; Подменена стара водопроводна мрежа с 6,76 км.; Изградена 3,14 км. нова канализация; Подменена 0 км. стара	3 новоизградени резервоара; Изграден 16 км. нов водопровод; Разширена съществуваща водопроводна мрежа с 20 км.; Подменена стара водопроводна мрежа с 50 км.; Изградена 16 км. нова канализация; Подменена 50 км. стара канализация.

	канализация.	
Мярка 1.2.1. Модернизация на образователната инфраструктура	1 saniрано училище ОУ „Христо Ботев“ с. Дъбница; 1 saniрана ДГ „Никола Вапцаров“ с. Огняново; Изграден 0 физкултурен салон в село Долно Дряново; Подобрена МТБ на 0 училище в с. Долно Дряново; 0 изграден административен корпус в училището в с. Дебрен; 0 изграден физкултурен салон в училището в с. Дебрен; 6 изградени детски площадки в с. Дебрен, с. Дъбница, ДГ „Брезичка“ с. Гърмен, с. Огняново и с. Балдево	5 saniрани училища; Изграден 1 физкултурен салон в село Долно Дряново; Подобрена МТБ на 1 училище в с. Долно Дряново; 1 изграден административен корпус в училището в с. Дебрен; 1 изграден физкултурен салон в училището в с. Дебрен; 1 изградена детска площадка в с. Дебрен.
Мярка 1.2.2. Подобряване на инфраструктурата за здравеопазване, социални и обществени услуги	Ремонтирани и оборудвани 1 обществена сграда/кметство/ в с. Лещен; Построена 0 нова обществена сграда/кметство/; Разкрити 0 нови услуги-Звено „Майка и бебе“ и „Дневен център за деца“	Ремонтирани и оборудвани 7 обществени сгради/кметства/; Построена 1 нова обществена сграда/кметство/; Разкрити 2 нови услуги-Звено „Майка и бебе“ и „Дневен център за деца“
Мярка 1.2.3. Подобряване и модернизирание на културната и спортната инфраструктура	Ремонтирани 1 читалище; 1 читалище с подобрена МТБ; Изграден 1 младежки център; Изградена 1 многофункционална зала; Реставрирани 0 археологични обекти; Изградена и осветена 1 алея; Поставени 66 броя пейки и кошчета за отпадъци; Изграден 1 културен	Ремонтирани 2 читалища; 1 читалище с подобрена МТБ; Изграден 1 младежки център; Изградена 1 многофункционална зала; Реставрирани 3 археологични обекти; Изградена и осветена 1 алея; Поставени 50 броя пейки и кошчета за отпадъци; Изграден 1 културен център; Изградени 3 многофункционални площадки; Обновени 7 стадиона.

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г.

	<p>център; Изградени 3 многофункционални площадки; Обновени 0 стадиона.</p>	
<p>Мярка 1.3.1. Съгласуваност между устройствено и стратегическо планиране на територията</p>	<p>Изменение на 16 регулационни плана; Изготвени 0 нови кадастрални карти.</p>	<p>Изменение на 5 регулационни плана; Изготвени 2 нови кадастрални карти.</p>
<p>Мярка 1.4.1. Подобряване и развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии</p>	<p>-Извършена техническа подготовка; - Изготвена регионална програма за управление на отпадъците РСУО Гоце Делчев</p>	<p>Изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци в гр. Гоце Делчев</p>
<p>Мярка 1.4.2. Увеличаване и поддържане на зелените площи/вкл. паркове и площади/</p>	<p>Изграден 0 нов парк в с. Огняново; Изградени 0 броя нови екопътеки; Озеленени 20 кв.м. площи; Постоянно поддържани 5 броя паркове и градинки; Постоянно поддържани 16 броя гробищни парка.</p>	<p>Изграден 1 нов парк в с. Огняново; Изградени 3 броя нови екопътеки; Озеленени 20 кв.м. площи; Постоянно поддържани 5 броя паркове и градинки; Постоянно поддържани 16 броя гробищни парка.</p>
<p>Мярка 1.4.3. Опазване и възстановяване на природното наследство и биологичното разнообразие</p>	<p>Възстановени 0 броя мира/аязма.</p>	<p>Възстановени 4 броя мира/аязма.</p>
<p>Мярка 2.1.1. Въвеждане на алтернативно земеделие и разширяване и поддържане на териториите на традиционното земеделие и отраслите на преработвателната промишленост</p>	<p>0 дерета коригирани и бетонирани; Изградени 0 км. напоителни канали; Ремонтирани 0 км. съществуващи канали; Изградени 0 броя водоеми; Ремонтирани 0 км. селскостопански пътища.</p>	<p>2 дерета коригирани и бетонирани; Изградени 5 км. напоителни канали; Ремонтирани 15 км. съществуващи канали; Изградени 2 броя водоеми; Ремонтирани 20 км. селскостопански пътища.</p>
<p>Мярка 2.1.2. Развитие на животновъдството и свързаните с него отрасли от преработвателната промишленост</p>	<p>-</p>	<p>Създадени нови месодайни породи едър и дребен рогат добитък; Създадени нови мандри и кланици; Подобрен генофонд.</p>

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г.

Мярка 2.2.1. Обновяване, поддържане и залесяване на горския фонд	-	1000 дка залесени горски територии
Мярка 2.2.2. Използване на горския ресурс в дървообработвателната промишленост	Създадени 0 предприятия за производство на мебели; Създадено 1 предприятие за производство на пелети.	Създадени 2 предприятия за производство на мебели; Създадено 1 предприятие за производство на пелети.
Мярка 2.2.3. Създаване на предпоставки за обособяване на туристически обекти и зони за отдих в горските територии	-	Изградени горски пътища, еко пътеки, кътове за отдих.
Мярка 2.3.1. Комплексно маркетингово представяне и реклама на общината		1 бр. развит регионален туристически продукт
Мярка 2.3.2. Съхраняване и поддържане на туристически обекти	Създадена подходяща среда за развитие на туризъм	Създадена подходяща среда за развитие на туризъм
Мярка 3.1.1. Подкрепа за развитие на хранително-вкусовата промишленост и използване на местния поземлен ресурс	Създадени 2 предприятия в сектора на хранително-вкусовата промишленост	Създадени 2 предприятия в сектора на хранително-вкусовата промишленост
Мярка 3.1.2. Създаване на условия за развитие на алтернативно земеделие и животновъдство	Технологично преоборудвани 7 земеделски и животновъдни стопанства.	Технологично преоборудвани 8 земеделски и животновъдни стопанства.
Мярка 3.1.3. Повишаване доходите на заетите в традиционните отрасли	По-високи доходи за над 4 000 души.	По-високи доходи за над 4 000 души.
Мярка 3.2.1 Подобряване на съществуващия местен малък и среден бизнес	-	Разширен брой пазари - 10 бр. и асортимент в предприятията - 10 бр.; Повишено качество и продажби на произведената продукция.
Мярка 3.2.2. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП	-	Развито тютюнопроизводство и билкопроизводство; Изградени зеленчукови оранжерии; Развити местни занаяти; Реализирана развойна дейност и др.
Мярка 3.3.1. Насърчаване сдружаването на производителите,	-	Развито тютюнопроизводство и билкопроизводство; Изградени зеленчукови оранжерии;

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г.

кооперирането и кълстерите		Развити местни занаяти; Реализирана развойна дейност и др.
Мярка 4.1.1. Подобряване качеството на образование и създаване на условия за равен достъп до образование (вкл. и на лица от уязвимите групи)	Предотвратено отпадане на над 0 ученици от образователната система.	Предотвратено отпадане на над 100 ученици от образователната система.
Мярка 4.1.2. Намаляване на броя ученици, преждевременно напускащите училище	Предотвратено отпадане на над 0 ученици от образователната система.	Предотвратено отпадане на над 100 ученици от образователната система.
Мярка 4.1.3. Учене през целия живот и пълноценно личностно развитие	Проведени 38 професионални обучения.	Проведени 10 професионални обучения.
Мярка 4.1.4. Придобиване на компетентности в съответствие с изискванията на пазара на труда	1 бр. осъществени проекти, адекватни на изискванията на пазара на труда.	4 бр. осъществени проекти, адекватни на изискванията на пазара на труда.
Мярка 4.2.1. Разширяване на териториалния обхват, качеството и броя на здравни и социални услуги	Създадени 2 нови социални услуги по проект "Създаване на общински център за почасово предоставяне на социални услуги за хора в неравностойно положение" и проект "Осигуряване на топъл обяд в община Гърмен"	Създадени 2 нови социални услуги
Мярка 4.2.2. Предотвратяване на рискове, водещи към социална изолация	Създадени 0 нови социални услуги	Създадени 2 нови социални услуги
Мярка 4.3.1. Подкрепа за превенция на отпадането от пазара на труда	Създадени 1 стажантска програма	Създадени 3 стажантски програми
Мярка 4.3.2. Осигуряване на достъп до програми за професионално ориентиране и предприемачество	-	Професионално ориентирани над 50 млади хора
Мярка 4.4.1. Подкрепа за интелигентен	-	Развито тютюнопроизводство и билкопроизводство;

Междинна оценка на Общински план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г.

растеж и развойна дейност в селското стопанство		Изградени зеленчукови оранжерии; Развити местни занаяти; Реализирана развойна дейност и др.
Мярка 5.1.1. Повишаване на професионалните и ключови компетенции на служителите в общинска администрация	50 бр. служители в администрацията, подобрили компетенциите си.	50 бр. служители в администрацията, подобрили компетенциите си.
Мярка 5.1.2. Въвеждането на нови управленски подходи, стандарти, предоставяне на правомощия и партньорство	0 бр. въведени стандарти.	2 бр. въведени стандарти.
Мярка 5.1.3. Прилагане на ефективни политики за намаляване на административната тежест за бизнеса и домакинствата и оптимално изразходване на финансовите ресурси	-	Формирана 1 гражданска група за участие в прилагането на местни данъчни политики; 5 общински сгради обследвани и снабдени с технически паспорти.
Мярка 5.2.1. Предоставяне на интегрирани услуги и пълен пакет от услуги за гражданите и бизнеса	-	Внедрена 1 интегрирана информационна система.
Мярка 5.2.2. Инвестиции в информационни технологии и прилагане на електронно управление	-	1 бр. администрация въведа електронно управление.
Мярка 5.3.1. Поддържане и развитие на механизмите за обществени консултации	Разработен 1 бр. механизъм за обществени консултации.	Разработен 1 бр. механизъм за обществени консултации.
Мярка 5.3.2. Развитие на междуобщинско и транснационално сътрудничество	Разработени и изпълнени 2 транснационални и 1 междуобщински проекти.	Разработени и изпълнени 3 транснационални и 2 междуобщински проекти.

Източник: Справка Община Гърмен

Индикаторите по отношение на **Приоритет 1. „Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда“** са постигнати частично, като са изпълнени голяма част от целите за пътна инфраструктура и част от целите за ВиК инфраструктура.

Индикаторите по отношение на **Приоритет 2. „Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство“** са постигнати частично, като за част от тях няма достъпна надеждна информация.

За индикаторите по отношение на **Приоритет 3. „Повишаване жизнения стандарт на населението и развитие на местната икономика“** няма информация за постигнати целеви стойности.

Индикаторите по отношение на **Приоритет 4. „Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал“** в голямата си част не са постигнати, тъй като те измерват само новите услуги, а не и поддържаните.

Индикаторите по отношение на **Приоритет 5. „Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите“** са постигнати частично.

На фона на финансовото изпълнение на приоритетите на ОПР Гърмен 2014-2020 г., индикаторите за резултат отбелязват значително изпълнение за Приоритет 1 и 2 и по-ниско за 3, 4 и 5. Следва да се има предвид, че по голяма част от проектите са постигнати резултати, различни от предложените индикатори.

IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ

Оценката на ефективността и ефикасността на използваните ресурси се базира основно на сравнение между използваните финансови ресурси и планираните и изпълнените/стартирани проекти и планираните. Ефективността е необходимо да отговори на въпроса доколко са постигнати целите и приоритетите. Затова е извършен аналитичен преглед на проектите и дейностите, реализирани от Община Гърмен, други организации и частни предприятия. Те са финансирани със средства от бюджета на общината, централен бюджет, фондове на ЕС, частни инвестиции и други източници. За целите на сравнението са използвани финансовите данни от индикативната таблица за периода 2014-2020 г.

Освен финансовото изпълнение на Индикативна финансова таблица бе направена съпоставка на техническото изпълнение от гледна точка на планирани и реализирани проекти от Програмата за реализация на ОПР и съответно се оцени този тип изпълнение.

Изследвани са също управлението, мониторинга и наблюдението на Общинския план за развитие и предприетите мерки за осигуряване на информация, публичност и партньорство на ОПР на община Гърмен, както и срещнатите проблеми при изпълнението на

ОПР, тъй като те също имат отношение към ефективността и ефикасността на използваните ресурси.

1. Финансова ефективност и ефикасност

На таблицата по-долу е представено обобщено сравнение на планираните и изпълнени във финансово съотношение проекти и инициативи.

Таблица 7. Ефективност на приоритетите в изпълнение на ОПР на община Гърмен за периода 2014-2020 г.

Приоритети	Междинна оценка 2014-2016 г. (в хил. лв.)	Бюджет ОПР (в хил. лв.)	% Изпълнение от ОПР	Прогноза 2020 в %
Приоритет 1. Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда	5 094	106 120	5%	11%
Приоритет 2. Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство	13 035	20 180	65%	151%
Приоритет 3. Повишаване жизнения стандарт на населението и развитие на местната икономика	0	8 000	0%	20%
Приоритет 4. Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал	1 432	3 380	42%	99%
Приоритет 5. Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите	350	632	55%	129%
ОБЩО	19 911	138 312	14%	35%

Източник: Собствени изчисления

Планираните средства за реализиране на ОПР Гърмен 2014-2020 г. възлизат на **138 312 хил. лв.**, което се оказва недостижим бюджет в рамките на възможностите за финансиране на проекти и дейности. Договореният бюджет, в т.ч. изпълненият до края на 2016 г., е равен на **19 911 хил. лв.** или съотношението на общото изпълнение спрямо планираното е **14%** и се оценява като умерено с оглед на преминалите 3/7 от периода на изпълнение и прогнозата за **35%** финансово изпълнение на ОПР през 2020 г.

Планираният финансовият ресурс по Приоритет 1. „Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда“, по който се финансират проекти за инфраструктура, се очаква да не бъде достигнат до 2020 г.

Финансовото изпълнение на Приоритет 2. „Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство“ се очаква да бъде преизпълнено.

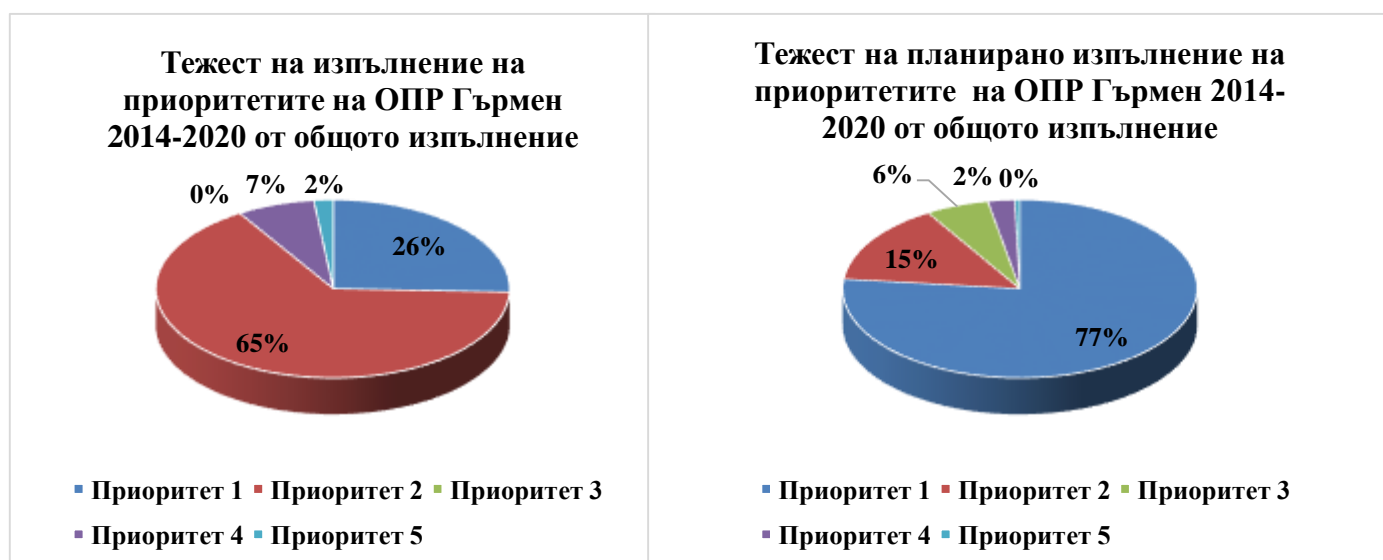
Не е отчетено финансовото изпълнение по **Приоритет 3. „Повишаване жизнения стандарт на населението и развитие на местната икономика“**, по който са включени проекти за подобряване на конкурентоспособността на местните предприятия.

Финансовото изпълнение на **Приоритет 4. „Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал“** се движи в рамките на планирания ресурс.

Финансовото изпълнение на **Приоритет 5. „Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите“** се очаква да достигне или надмине планирания за него финансов ресурс.

По повечето приоритети е регистриран напредък, който в голяма степен е повлиян най-вече от проектната активност на Община Гърмен, която е успяла да договори и изпълни значителен брой проекти.

На фигурата по-долу е визуализирана информацията за вложения финансов ресурс по приоритети на ОПР до 2016 г. и е направена съпоставка с планираното за периода.

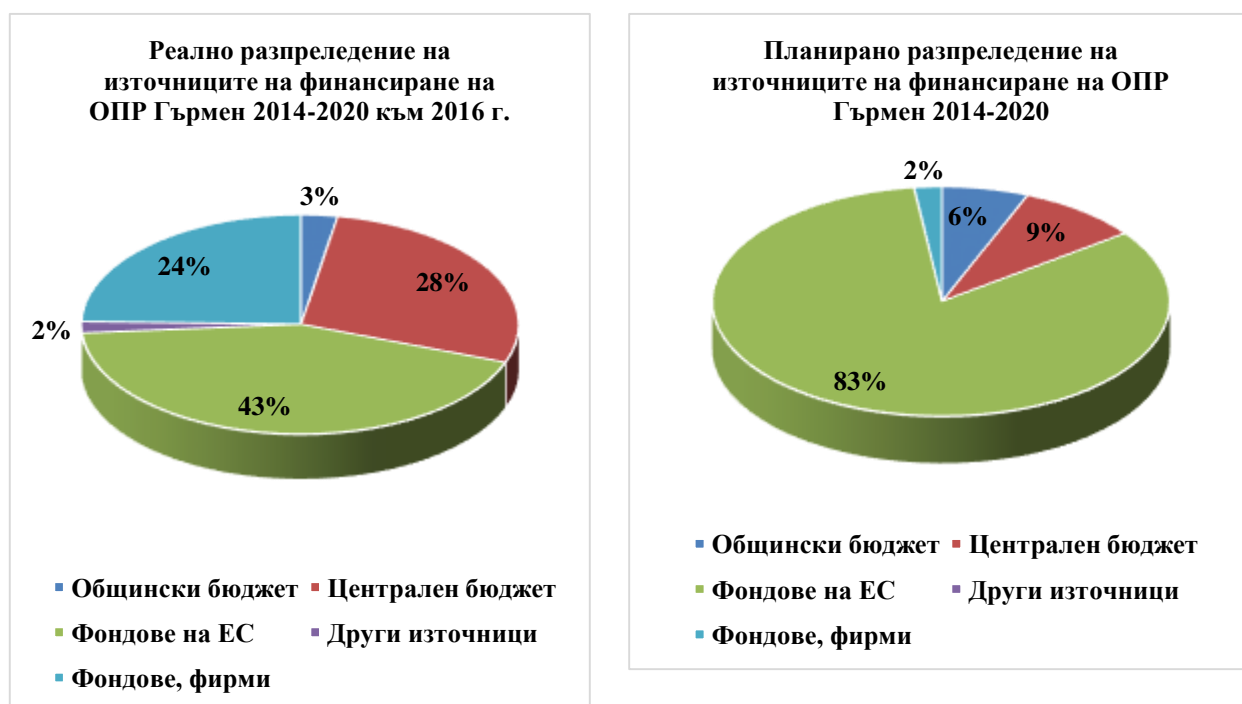
Фигура 1. Финансово изпълнение на приоритети от ОПР 2014-2020 г. до 2016 г.

Графичният материал ни показва, че **сравнително не са спазени зададените тежести по приоритети. Приоритет 2 е първи по изпълнение (65%) във финансово изражение. На второ място е договореният и изпълнен бюджет по Приоритет 1 с 26% при планиран за него най-голям бюджет - 77%. На следващо място е договореният бюджет по Приоритет 4. На последните места са Приоритети 5 и 3 (без финансово изпълнение).**

Основните източници на финансиране на ОПР 2014-2020 са средствата от Фондовете на Европейския съюз, възлизащи на **8 586 хил. лв.**, следвани от средствата от Централния

бюджет, който освен пряко финансиране на дейности на общината, съфинансира и проектите на Европейския съюз, като общата стойност на ресурса от ЦБ възлиза на **5 563 хил. лв.** На трето място са средствата от Частните фондове и фирми, които е необходимо да съфинансират спечелените от Европейския съюз проекти - **4 893 хил. лв.** На четвърто място са средствата от Общинския бюджет – **536 хил. лв.** На последно място са изпълнените проекти със средства от други източници - **333 хил. лв.**

Графично основните източници на финансиране за периода 2014-2016 г. са представени по-долу.

Фигура 2. Основни източници на финансиране на ОПР 2014-2020 за 2016 г.

От графиката може да се направи извод, че средствата от Фондовете на Европейския съюз са основополагащи за развитието на общината и изпълнението на плана. Размерът им е **43%** от изпълнението при планирани **83%**. В този смисъл прогнозираните средства от ЕС са леко надценени. На второ място по изпълнение са средствата от Централния бюджет – **28%**, следвани от Частните фондове и фирми – **24%** и Общинския бюджет с **3%** от ОПР, при планиран бюджет от Общината **6%**. Другите източници са с **2%**.

Показателно за периода 2014-2020 г. е, че в него се включват годините 2014-2015, когато се изпълняваха голяма част от Оперативните програми с хоризонт 2013 г., а 2016 г. се характеризира с по-нисък дял на финансиране от ЕС, тъй като новите Оперативни програми

реално стартираха по-късно, а основни програми и процедури от ПРСР и ОПДУ, дори не са сключили договори за изпълнение на проекти с общини.

2. Ефективност и ефикасност по отношение на планираната Програма за реализация в ОПР

В ОПР Гърмен е предвидена Програма за реализация, като по-долу по приоритети ще бъдат обобщени постигнатите резултати и планираните проекти, които следва да се изпълнят в остатъка на програмата до 2020 г.

По **Приоритет 1. „Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда“** са планирани редица проекти, които остават неизпълнени към 2016 г. в т.ч. тези на по-голям стойност са:

- Ремонт на общински пътища в село Гърмен (за „Св. Неделя“, „Св. Илия“ и за старото село; до Профилаториума и Горни минерални бани);
- Изграждане на околоръстен път на селата Горно Дряново, Ковачевица и Огняново-Гърмен;
- Направа на път Ковачевица – Огняновоски минерални бани и река Канина;
- Изграждане на нови мостове в село Дебрен и района на хотел „Минерални извори“, с. Огняново;
- Корекция на дерета в село Гърмен и „Башница“ в с. Огняново;
- Цялостен ремонт на два моста - р. Канина и село Дебрен;
- Изграждане на нова, разширяване на съществуваща и подмяна на стара водопроводна мрежа във всички населени места от общината;
- Изграждане на нова и подмяна на старата канализационна мрежа в населените места от общината;
- Изготвяне на нови кадастрални карти за всички населени места.

Изготвени са технически проекти и се очаква решение за финансиране на следните проекти по Подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от (ПРСР 2014-2020 г.), съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР):

- „Реконструкция и рехабилитация на Общински пътища BLG1113 / III - 197, Гоце Делчев - Сатовча / - Крушево – Ореше; BLG2118 / III - 197, Гоце Делчев - п.к. III - 1905 / - Гърмен; BLG /III – 1905, Гърмен – п.к. III – 197 / - Дебрен; BLG / III – 1905, Марчево – Гърмен / - Лещен – Горно Дряново – Ковачевица; BLG 1110 /III –

1905, Огняново – Марчево / Огняново – Скробатно – Рибново; на територията на община Гърмен“;

- Реконструкция на улична мрежа в населени места на територията на Община Гърмен“.

По **Приоритет 2. „Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство“** са изпълнени голяма част от планираните дейности. **Проектът „Инициатива за подобряване на капацитета и достъпа до туристическите дестинации в трансграничния район“** по Програма за трансгранично сътрудничество Гърция - България 2014-2020, Приоритетна ос 2 „Устойчив и адаптиран към климатичните промени трансграничен район“, Инвестиционен приоритет 6с „Консервация, съхранение, промотиране и развитие на природното и културно наследство“ с общ бюджет: 777 729,51 € и бюджет за община Гърмен 300 729,51 € е одобрен, но все още не е сключен договор за финансиране.

По **Приоритет 3. „Повишаване жизнения стандарт на населението и развитие на местната икономика“** няма информация за подадени проекти или за изпълнени такива.

По **Приоритет 4. „Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал“** е изготвен технически проект и се очаква решение за финансиране на следния проект по Подмярка 7.2 на ПРСР: **„Реконструкция и обзавеждане на общинска образователна инфраструктура на територията на Община Гърмен“, включващ ОДЗ „Никола Вапцаров“ – село Дебрен.**

По **Приоритет 5. „Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите“** са изпълнени голяма част от планираните дейности. Необходимо е изпълнение и на дейностите за въвеждане на електронно управление.

Техническото изпълнение на целия план може да се окачестви като добро.

3. Управление, мониторинг и наблюдение на Общинския план за развитие

Мониторингът и наблюдението на изпълнението на ОПР е в правомощията на Кмета на общината чрез Общинска администрация и Общински съвет – Гърмен, съгласно ЗРР. Орган за наблюдение на Общинския план за развитие на Община Гърмен е Общинският съвет на Община Гърмен. В процеса на наблюдение на изпълнението на ОПР, Общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на Общинския план за развитие.

Документът не е претърпял изменения от приемането му през 2014 г.

По отношението на дейностите по наблюдение на ОПР, екипът изготвил междинната оценка може да даде препоръка да се изготвят годишно докладите, регламентирани в ЗРР и ППЗРР относно изпълнението на ОПР. Докладите следва да отговарят в пълна степен на структурата и съдържанието, посочени в чл. 91, ал. 8 от ППЗРР, включително с нормативните промени от 2016 г. в ППЗРР, а именно:

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие трябва да съдържа информация за:

1. общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;

2. постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;

3. действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие, в т. ч.:

а) мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;

б) преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;

в) мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на общинския план за развитие;

г) (доп. - ДВ, бр. 50 от 2016 г.) мерките за постигане на необходимото съответствие на общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;

д) мерките за прилагане принципа на партньорство;

е) резултатите от извършени оценки към края на съответната година;

4. (нова - ДВ, бр. 50 от 2016 г.) изпълнението на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на общинските планове за развитие и на областната стратегия за развитие;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 50 от 2016 г.) заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

4. Проблеми, възникнали при прилагане на ОПР 2014-2020

През първите три години от периода на изпълнение на ОПР се наблюдават следните проблеми, които пряко и/или косвено са оказали влияние върху изпълнението на плана:

- Забавяне съгласуването на одобрени проекти след предварителен контрол от страна на договарящия орган на съответната Оперативна програма, в резултат на което стартирането на изпълнението на съответните договори закъснява;
- Липса на свободни финансови средства за междинни плащания и за успоредно изпълнение на проекти – търсене на алтернативни източници на финансови средства;
- Липса на механизъм за набиране на актуална статистическа информация за всички области на социално-икономическия живот на територията на общината – анализите се извършват на база налична информация за предходната година, предоставена от НСИ;
- Липса на механизъм за набиране на информация за реализираните проекти на стопанските субекти – чрез информация, предоставена от съответните регионални структури;
- Все още малко на брой активно действащи НПО;
- Липса на стопански субекти, отворени към създаване на ПЧП при реализация на проекти;
- Приемане на нормативни актове, задължаващи общините да извършват дейности, без да е предвидено ресурсно обезпечение за тях;
- Забавяне стартирането на оперативните програми и ПРСР за периода 2014-2020 г., което обуславя 2014 г. и 2015 г. като „нулеви“ в усвояването на средства от ЕС.

Мерките за преодоляване на възникналите проблеми в процеса на прилагане на ОПР са свързани с привличане на външни експерти под формата на консултанти и експерти.

5. Предприети мерки за осигуряване на информация, публичност и партньорство на ОПР на община Гърмен

Основен принцип за провеждане на държавната политика за регионално развитие е принципът за партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на процесите на планиране, програмиране, финансиране, наблюдение и оценка.

Резултатите от прилагане на принципа на информираност и публичност на ОПР на община Гърмен за периода 2014–2020 г. и на съпътстващите го документи са представени в обобщение.

Общинският план за развитие за периода 2014-2020 г. е разработен на базата на взаимодействие и поддържане на активна комуникация между общинските служители,

държавните структури, бизнеса, културните институции, неправителствения сектор, образователните институции и др. Създадените контакти и комуникация, формирани по време на разработването на ОПР са запазени и всички идеи, вградени в обсъжданията са включени в ОПР.

Основен източник за **информираност на обществото по отношение на изпълнението на Общинския план за развитие, публичност и прозрачност, е официалната уебстраница на Община Гърмен - <http://www.garmen.bg/>**, в която се публикуват регулярно документи за публично обсъждане и приетите местни нормативни актове, стратегии и планове. На нея се публикува и информация за изпълняваните и реализираните проекти, както и за документите, резултат от тяхното изпълнение.

В раздел на уебстраницата на общината – наредби, планове, стратегии в категория Планове се публикува информация за Общинския план за развитие 2014-2020 - <http://www.garmen.bg/index.php?pg=65&typ=20> и за оценките на плановете. **Препоръчва се, когато се изготвят годишните доклади за изпълнение на ОПР, да се публикуват и те в този раздел.**

Информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР се предоставят на граждани и организации чрез следните комуникационни канали:

- Чрез тримесечните информационни справки, внасяни в общинския съвет за промените по бюджета за съответната година;
- Чрез актуализиране на информацията в сайта на общината;
- Презентации за стартиране и приключване на проекти, изпълнявани от общината;
- Презентации за изпълнени проекти на територията на Общината през изтеклата година;
- Изработване и поставяне на билбордове/табели за популяризиране приноса на съответната програма, осигуряваща финансиране;
- Чрез публикации в регионалните медии и вестници, вкл. електронните им издания.

В процеса на изпълнение на проектите, в зависимост от изискванията на финансиращата програма, се провеждат задължителни мерки за информация и публичност като пресконференции, разпространение на рекламни материали, поставяне на билбордове, табели, отразяване на събития в местните и регионални медии и други.

В заключение на горепосоченото може да се даде много добра оценка за дейностите по информация и публичност на ОПР, които Община Гърмен изпълнява.

Община Гърмен е участвала в изготвянето на партньорски проекти с други общини, т.ч. чуждестранни и с държавни агенции.

В обобщение, можем да кажем, че принципите на информираност, публичност и партньорство са прилагани успешно на всеки етап от разработването, изпълнението, наблюдението и оценката на Общинския план за развитие.

6. Съответствие на ОПР 2014-2020 със секторни политики, планове и програми на територията на община Гърмен

За постигане съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината, мерките, които се предприемат, са:

- провеждане на коригиращи действия, на базата на предложения от заинтересованите страни;
- разглеждане на предложения от заинтересованите страни в постоянните комисии на Общинския съвет и внасяне на предложения за решения от ОбС;
- актуализиране на приетите от Общинския съвет – Гърмен наредби, стратегии, концепции, програми, планове и др. в съответствие с целите и мерките, предвидени в ОПР.

В процеса на разработване на ОПР са проведени множество информационни срещи и разговори за идентифициране потребностите на частния сектор, публичния сектор и неправителствените организации на територията на община Гърмен.

Необходимо е и по отношение на секторните политики да се прилага също механизъм за съгласуване, мониторинг, контрол и отчитане на резултатите от изпълнението им, като тези резултати намират отражение и при годишното отчитане на изпълнението на ОПР за останалия срок от действието му.

Плановата осигуреност е основен фактор за развитие на местна политика. Областите на политика, за чието реализиране отговаря институцията – българска община, в частност Община Гърмен, са дефинирани в ЗМСМА, чл. 17, т. 1., където законодателят определя правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение в сферата на:

- Общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация;
- Устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея;

- Образованието;
- Здравеопазването;
- Културата;
- Благоустрояването и комуналните дейности;
- Социалните услуги;
- Опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси;
- Поддържането и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници;
- Развитието на спорта, отдиха и туризма;
- Защитата при бедствия.

Изпълнението и приложението на основните области на политиките, които са от компетентността на община Гърмен е обезпечено с приети и действащи стратегически документи, основните от които са Общинският план за развитие на община Гърмен за периода 2014–2020 г. и Програмата за управление на общината за периода 2015–2019 г, в чийто обхват са включени всички политики.

В периода от 2014 до края на 2016 г. администрацията на община Гърмен е разработила и прилага един обширен списък от стратегии, планове и програми, които по същество доразвиват и конкретизират идеите и целите на ОПР (2014-2020) и допринасят за неговата реализация. Важно е да се отбележи, че тези стратегически, планови и програмни документи са лесно достъпни в официалната страница на общината за ползване от всички заинтересовани страни. Те представляват и богат информационен източник за прецизна оценка на процеса по изпълнението на ОПР през първата половина на настоящия планов период. Тези документи са:

Стратегии:

- Стратегия за управление на риска в община Гърмен за периода 2016-2018 година;
- Общинска стратегия за развитие на младежта за 2015-2020 г.;
- Стратегия за организационно развитие 2014-2020;
- Стратегия за развитие на младежката креативност, конструктивност и социални умения между община Босилово и община Гърмен;
- Стратегия за развитие на социалните услуги в община Гърмен 2016-2020;
- Стратегия за устойчиво развитие на община Гърмен в областта на селското и горското стопанство и за развитие на алтернативен туризъм.

Планове:

- Общински план за развитие 2014-2020;
- План за действие на община Гърмен за изпълнение на интеграционните политики 2015-2017 г.;
- План за младежта 2015 г.;
- Общински план за младежта 2017 г.;
- План за развитие на социалните услуги в община Гърмен за 2017 г.

Програми:

- Антикорупционна програма на община Гърмен;
- Годишна програма за управление и разпореждане с имоти – общинска собственост за 2015 г.;
- Годишна програма за управление и разпореждане с имоти – общинска собственост за 2016 г.;
- Общинска програма за опазване на околната среда на община Гърмен;
- Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците – част от общинската програма за околна среда;
- Програмата за управление на общината за периода 2015–2019 г.

Стратегическите, плановете и програмните документи обхващат всички приоритетните области, формулирани за осъществяване на целите на ОПР.

Приоритет 1. Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда - Общинска програма за опазване на околната среда на община Гърмен; Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците – част от общинската програма за околна среда;

Приоритет 2. Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство - Общински план за развитие 2014-2020; Стратегия за устойчиво развитие на община Гърмен в областта на селското и горското стопанство и за развитие на алтернативен туризъм; Стратегия за развитие на младежката креативност, конструктивност и социални умения между община Босилово и община Гърмен;

Приоритет 3. Повишаване жизнения стандарт на населението и развитие на местната икономика - Общинска стратегия за развитие на младежта за 2015-2020 г.; Стратегия за развитие на младежката креативност, конструктивност и социални умения между община Босилово и община Гърмен;

Приоритет 4. Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал -

Стратегия за развитие на социалните услуги в община Гърмен 2016-2020; План за действие на община Гърмен за изпълнение на интеграционните политики 2015-2017 г.; План за младежта 2015 г.; Общински план за младежта 2017 г.; План за развитие на социалните услуги в община Гърмен за 2017 г.

Приоритет 5. Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите -

Стратегия за организационно развитие 2014-2020; Стратегия за управление на риска в община Гърмен за периода 2016-2018 година; Програмата за управление на общината за периода 2015–2019 г.; Годишна програма за управление и разпореждане с имоти – общинска собственост за 2015 г.; Годишна програма за управление и разпореждане с имоти – общинска собственост за 2016 г.; Антикорупционна програма на община Гърмен.

7. Резултати от извършени оценки за периода 2014-2016 г.

В периода 2014-2016 г. е извършена **предварителна оценка** на Общинския план за развитие на Община Гърмен 2014-2020 г. и по този начин е спазен ЗРР. Документът включва преглед и прогнозна оценка на въздействието на заложените ключови проекти в ОПР на Община Гърмен за периода 2014-2020 г. върху процесите на социално-икономическо развитие на общината, както и Екологична оценка - оценка на съответствието със стратегията за опазване на околната среда и критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.

Настоящата Междинна оценка е първа междинна и втора оценка за периода 2014-2020 година.

V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СЪОТВЕТНИЯ ДОКУМЕНТ

Общинският план за развитие на община Гърмен 2014–2020 г. е основополагащ документ за провеждане на регионална политика на местно ниво. Чрез разработването му е създадена стратегия за развитието на района, която остава актуална и към днешна дата и са обективирани действията на местната изпълнителна власт. Създадени са условия за планирани и целенасочени действия, с които да се подобри жизнения стандарт на живеещите в общината.

Общата оценка е добра, като се забелязват положителни промени в социално-икономическия живот и по отношение на опазването на околната среда.

При изготвянето на Общинския план за развитие на община Гърмен **са заложили индикатори**, като за тях има предвидени целеви стойности, което спомогна оценяването на изпълнението на плана и това в каква степен заложените цели/приоритети са постигнати от гледна точка на поставената цел.

При изпълнението на Общинския план за развитие на община Гърмен за 2014–2020 г. се наблюдават различни тенденции в постигането на приоритетите и целите във финансово и техническо измерение.

По Приоритет 1. „Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда“ са реализирани важни проекти за развитие на инфраструктурата на общината като: *Проект „Реконструкция на общински пътища и улици на територията на Община Гърмен“*, *Проект „Допълнително водоснабдяване на с. Рибново, с подобект Напорен водоем $V=2 \times 400 \text{ м}^3$, водни камери, суха камера и входна кабина“*, *Проект „Външен водопровод и напорен водоем $V=250 \text{ м}^3$ за с. Долно Дряново“*, *Проект „Устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на социалната инфраструктура в Трансграничния регион Гърмен – Босилово“* и *Проект „Повишаване на енергийната ефективност в ОУ „Христо Ботев“ с. Дъбница, ОДЗ „Детелина“, с. Огняново, община Гърмен“*

По Приоритет 2. „Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство“ се реализират редица проекти предимно по ПРСР и такива за развитие на местния туризъм - *Проект „Културният туризъм – мост между населението в трансграничния регион между Гърмен и Босилово“* и *Проект „Развитие на туризма в трансграничния регион Босилово - Гърмен, чрез запазване на местните културни традиции“* с международни партньори.

По **Приоритет 3. „Повишаване жизнения стандарт на населението и развитие на местната икономика“** няма информация за реализирани проекти и дейности.

По **Приоритет 4. „Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал“** са реализирани редица проекти за разширяване обхвата на социалните услуги и образователните дейности като основният е *Проект „Създаване на общински център за почасово предоставяне на социални услуги за хора в неравностойно положение“*.

По **Приоритет 5. „Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите“** са изпълнени редица дейности за повишаване на административния капацитет, като до 2020 г. остава да се изпълнят дейности за въвеждане на електронното управление.

В заключение, техническото изпълнение на ОПР може да се окачестви като добро.

Планираният финансов ресурс по Приоритет 1. „Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда“, по който се финансират проекти за инфраструктура се очаква да не бъде достигнат до 2020 г.

Финансовото изпълнение на **Приоритет 2. „Устойчиво развитие на туризма, селското и горското стопанство“** се очаква да бъде преизпълнено.

Не е отчетено финансовото изпълнение по **Приоритет 3. „Повишаване жизнения стандарт на населението и развитие на местната икономика“**, по който са включени проекти за подобряване на конкурентоспособността на местните предприятия, но такива следва да бъдат изпълнени.

Финансовото изпълнение на **Приоритет 4. „Повишаване на заетостта и развитие на човешкия потенциал“** се очертава да постигне планирания ресурс.

Финансовото изпълнение на **Приоритет 5. „Добро управление в подкрепа на бизнеса, НПО и гражданите“** също се очаква да достигне и надмине планирания финансов ресурс.

По повечето приоритети е регистриран напредък, който в голяма степен е повлиян най-вече от проектната активност на Община Гърмен, която е успяла да договори и изпълни значителен брой проекти.

Като цяло могат да се направят следните изводи за изпълнението на ОПР на община Гърмен за периода 2014–2016 г.:

- ***привлечен е значителен външен финансов ресурс, различен от Общинския бюджет в рамките на реализираните инвестиции;***

- *към 31.12.2016 г. са изпълнени/в процес на изпълнение основополагащи за развитието на община Гърмен проекти;*
- *значителен дял на финансово изпълнение се дължи на голямата проектна активност на Община Гърмен.*

По-обща въздействия на изпълнените проекти и дейности са следните:

- *подобро е качеството на инфраструктурата, социалните услуги и е разширена тяхната гама;*
- *извършени са значителни дейности за подобряване на техническата и социална инфраструктура: подобрена е общинската пътна мрежа, изпълняван е проект за воден цикъл.*

Общинската администрация е създала *много добра организация за изпълнение и отчитане на финансираните проекти, както и на останалите изпълнявани дейности.*

Оценителският екип има препоръки за подобряване на мерките, свързани с осигуряване на информация, публичност и партньорство относно реализацията на ОПР, а именно, годишните доклади да се изготвят и публикуват на уебстраницата на администрацията в раздела, посветен на това.

В ОПР за периода 2014–2020 г. всички дефинирани приоритети и цели са съгласувани с европейските, националните и регионалните стратегически документи, поради което оценителят няма конкретни препоръки относно подобряване на външната съгласуваност на документа.

С оглед на изведената междинна оценка, анализа на тенденциите на статистическите показатели, изграденият капацитет за разработване и управление на проекти, *оценителят дава положителна прогноза относно местното развитие на община Гърмен и прогноза за умерено изпълнение на ОПР на община Гърмен за периода 2014–2020 г.*